

**SEKTOROWY
PROGRAM
OPERACYJNY**
Restrukturyzacja i modernizacja
sektora żywnościowego
oraz rozwój obszarów wiejskich,
2004 - 2006

Urząd Marszałkowski *Województwa Warmińsko-Mazurskiego*

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

Biuletyn Informacyjny Rolnictwo i Obszary Wiejskie Warmii i Mazur

Nr 8/2007

Opracowała: dr inż. Joanna Karwowska

10-562 Olsztyn ul. Emilii Plater 1,
tel. (089) 5219250, fax (089) 5219259, e-mail: dow@warmia.mazury.pl
www.sporol.warmia.mazury.pl

SPIS TREŚCI

I.	SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.....	3
2.	Bezrobotni mieszkańcy wsi.....	5
II.	FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006	
1.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 27.07.2007 rok – działania wdrażane przez ARiMR.....	5
b.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 02.08.2007 rok – działania wdrażane przez Urząd Marszałkowski.....	6
2.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 02.08.2007 rok.....	6
III.	PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Wykaz działań w ramach PROW za rok 2005/2006wg danych ARiMR – stan na dzień 31.07.2007r.....	7
2.	Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych.....	10
IV.	AKTUALNOŚCI	
1.	Programy dla gmin.....	11
2.	Koniec ODR-ów.....	11
3.	Renty na finiszu.....	11
4.	Cukrowe rezygnacje.....	12
5.	Wnioski o renty strukturalne.....	12
6.	Czynsz w górę, ceny gruntów stabilne.....	12
7.	Odszkodowanie za gradobicie.....	13
8.	Zboże nadal w górę.....	13
9.	Opóźnione dopłaty.....	14
10.	Premia dla młodych.....	14
11.	„Nie” dla kwot.....	15
12.	Zbiór zbóż prawie zakończony.....	15
13.	SPO „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006” nadal oferuje pomoc...	16
14.	Realny termin dla PROW.....	16
15.	Opóźnienia w rekompensatach.....	16
16.	Dopłaty – jak jest naprawdę?.....	17
17.	Leśne opóźnienie.....	17
18.	Genetyczne zmiany.....	18
19.	ANR dla PGR.....	18
20.	Mleczny boom.....	18
21.	Renty bis.....	19
V.	INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA	
1.	Trzeci nabór wniosków do Odnowy wsi.....	19
2.	Kolejne zarejestrowane grupy producenckie.....	20
3.	Pomoc dla gospodarstw dotkniętych klęską gradobicia.....	21
4.	Czysta i Piękna Zagroda – Estetyczna Wieś 2007.....	22

I. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

Czerwiec był kolejnym miesiącem 2007 roku, w którym odnotowano spadek liczby bezrobotnych. W analizowanym okresie poziom bezrobocia wyniósł 101 708 osób i był najniższy w historii województwa warmińsko – mazurskiego. Liczba bezrobotnych w czerwcu była o 5 454 osoby (5,1%) mniejsza niż w końcu poprzedniego miesiąca i o 30 805 osób (23,2%) mniejsza niż w czerwcu 2006 roku.

Od początku roku bezrobocie w regionie spadło o 25 866 osób, tj. o 20,3%. Do obniżenia bezrobocia przyczyniła się sukcesywnie zwiększająca się liczba wyłączeń z ewidencji bezrobotnych – główną przyczyną były podjęcia pracy.

W miesiącu sprawozdawczym odnotowano nieco mniejszą dynamikę spadku poziomu bezrobocia w stosunku do miesiąca poprzedniego, tzn. z 6,0% w maju do 5,1% w czerwcu 2007 roku. Jednakże w odniesieniu do analogicznego okresu 2006 roku obserwujemy wzrost dynamiki miesięcznego spadku liczby bezrobotnych.

W kraju, w czerwcu 2007 roku, spadek liczby bezrobotnych w porównaniu do maja wyniósł 4,5%, od początku roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 17,9%.

Oznacza to, iż dynamika spadku liczby bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim jest większa niż w kraju.

Spadek bezrobocia w czerwcu odnotowano we wszystkich województwach kraju,

przy czym najsilniejszy w:

- opolskim – o 5,8%,
- dolnośląskim – o 5,5%,
- wielkopolskim – o 5,5%,
- zachodniopomorskim – o 5,5%.

W porównaniu do maja 2007 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się we wszystkich powiatach województwa warmińsko – mazurskiego, oprócz powiatu węgorzewskiego, gdzie odnotowano 0,4% wzrost.

Największy procentowy spadek odnotowano w:

- powiecie oleckim – 13,3%,
- powiecie mrągowskim – o 7,5%,
- mieście Olsztynie – o 7,4%,
- powiecie giżyckim – o 7,1%,
- mieście Elblągu – o 7,1%.

Analizując zmiany bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa na przestrzeni dwunastu miesięcy (czerwiec 2006 – czerwiec 2007) wynika, iż spadek bezrobocia miał miejsce we wszystkich powiatach.

W lipcu 2007 roku spodziewane jest utrzymanie się poziomu bezrobocia z czerwca, czyli na poziomie ok. 101 tysięcy osób. Ewentualnym scenariuszem zdarzeń jest również możliwość niewielkiego spadku bezrobocia, ale jego dynamika będzie znacznie mniejsza niż w maju i czerwcu.

Do przyczyn prognozowanego zahamowania spadku liczby bezrobotnych w lipcu z pewnością zaliczyć można:

1. sezonowość rynku pracy – z kilkuletniej obserwacji rynku pracy wynika, iż poziom bezrobocia w lipcu nieznacznie spada w stosunku do czerwca lub utrzymuje się na podobnym poziomie;
2. wzrost wynagrodzeń i presji płacowej – według danych Urzędu Statystycznego, w ostatnim czasie wzrosły przeciętne miesięczne wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w stosunku

do roku ubiegłego – taki stan rzeczy spowodować może zahamowanie tworzenia nowych miejsc prac przez pracodawców, kosztem utrzymania miejsc już istniejących.

3. zatrudnienie w „szarej strefie” – w trakcie trwania sezonu letniego część bezrobotnych znajduje zatrudnienie w „szarej strefie”, szczególnie w gastronomii i budownictwie, jednocześnie pozostając w rejestrze osób bezrobotnych.

4. napływ do bezrobocia absolwentów szkół, którzy nie mogli znaleźć zatrudnienia.

Poważne perturbacje na rynku pracy może także przynieść upadłość spółek meblarskich należących do niemieckiej „Grupy Schiedera” – głównego producenta mebli w Europie i największego pracodawcy na Warmii i Mazurach, do której należy 16 zakładów branży meblarskiej w województwie zatrudniających ok. 4,5 tys osób.

Skalę problemu powiększa fakt, iż zamknięcie zakładów meblarskich spowoduje również istotne problemy dostawców i firm kooperujących, skutkujące redukcją zatrudnienia.

W dniu 13 lipca 2007 roku Sąd Gospodarczy w Olsztynie przyjął wniosek 6 spółek meblarskich (z Piecek, Biskupca, Bartoszyca, Nidzicy, Szczytna oraz Słupach) należących do „Grupy Schiedera” i wszczął postępowanie upadłościowe wyznaczając sędziów komisarzy i syndyków.

Dla 4 spółek z Nowego Miasta Lubawskiego, Elbląga, Iławy i Starych Jabłonek, które zgłosiły upadłość do Sądu w Elblągu decyzji należy spodziewać się 26 lipca 2007 roku.

W chwili obecnej brak informacji na temat zwolnień grupowych z zakładów, które ogłosiły upadłość. Wiadomo jedynie, że wstrzymano proces produkcji, a załoga spółek przebywa na planowanych urloпах wypoczynkowych.

Stopa bezrobocia, jaką odnotowano w województwie warmińsko – mazurskim na koniec maja 2007 roku, wynosząca 20,5%, jest znacznie wyższa niż przeciętnie w kraju, gdzie odnotowano w tym czasie stopę bezrobocia na poziomie 13,0%. W dalszym ciągu stopa bezrobocia w województwie jest najwyższa w kraju.

Wskaźnik natężenia bezrobocia w regionie warmińsko – mazurskim w kwietniu 2007 roku (20,5%), był wyższy o 7,5 pkt proc. od wskaźnika krajowego (13,0%). Przed rokiem wskaźnik stopy bezrobocia wynosił 25,3% i był wyższy w porównaniu ze wskaźnikiem na poziomie kraju o 8,8 pkt proc. Świadczy to o zmniejszaniu się dystansu między natężeniem bezrobocia w regionie i w kraju.

Najwyższa stopa bezrobocia w maju 2007 roku występowała w powiatach:

- braniewskim – 32,6%,
- bartoszyckim – 32,1%,
- lidzbarski – 30,5%,
- węgorzewski – 30,2%.

Najmniejszą stopą bezrobocia charakteryzowały się:

- miasto Olsztyn – 5,4%,
- miasto Elbląg – 15,3%,
- powiat iławski – 17,5%.

Od początku roku stopa bezrobocia w województwie spadła o 3,2 pkt proc., w kraju zaś o 1,9 pkt proc.

W porównaniu do maja 2006 roku stopa bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim spadła o 4,8 pkt proc., a spadek dla całego kraju wyniósł 3,5 pkt proc. Obserwujemy, zatem większą dynamikę spadku wskaźnika stopy bezrobocia w regionie niż w kraju.

2. Bezrobotni mieszkańcy wsi

Liczba bezrobotnych **zamieszkałych na wsi** zmalała w porównaniu z końcem poprzedniego miesiąca o 2 819 osób (o 5,2%) i w czerwcu wyniosła 54 165 osób.

Bezrobotni tej grupy, tak jak w poprzednim miesiącu, 50,5% ogółu bezrobotnych. W czerwcu w powiatowych urzędach pracy zarejestrowały się 4 683 osoby zamieszkałe na wsi (o 53 więcej niż w maju), natomiast pracę podjęły 3 187 osób (o 695 mniej).

W czerwcu 2007 roku, w porównaniu do maja, zwiększyła się o liczbę bezrobotnych z terenów wiejskich podejmujących udział w programach aktywizacyjnych, z 1 038 osób w maju 2007 do w 1 239 czerwca.

W czerwcu przed rokiem, bezrobotni mieszkańcy wsi w liczbie 65 799 osób, stanowili 49,5% ogólnej liczby pozostających bez pracy. Obserwujemy, zatem wzrost udziału tej kategorii bezrobotnych o 0,8 pkt. proc.

II. FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006

1. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006”

a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 27.07.2007 rok - ARiMR

Działanie	Koperta regionalna	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów
1.1 Inwestycje w gospodarstwach rolnych	121 510 215 /11754212–środkie dodatkowe/	1 753	256 361 220,16	739	116 034 621,40
1.2 Ułatwianie startu młodym rolnikom	35 265 787,00	962	48 100 000,00	700	35 000 000,00
1.5 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych		100	198 333 381,75	73	162 356 546,00
2.1 Przywracanie potencjału produkcji leśnej		53	74 710 845,00	35	45 413 488,00
2.4 Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa	9 928 519,00	225	17 831 123,72	127	9 914 838,50
2.6 Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej	7 557 066,00	114	13 043 521,43	64	5 496 110,50

związanej z rolnictwem					
Razem	185 646 003,00	3 207	608 380 092,06	1 738	374 215 604,40

b. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 2.08.2007 rok – Urząd Marszałkowski

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów (wydanych decyzji)	Kwota podpisanych umów (decyzji)
2.2 Scalanie gruntów	0	0	0	0
2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	186	30 916 159,11	124	19 999 903
2.5 Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	35	40 559 177,00 (wkład Unii)	31	29 070 671 (wkład Unii)
Razem	221	71 475 336,11	155	49 070 574

2. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”

a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 2.08.2007 rok

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów
1.1 Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów – Złomowanie statków	33	6 640 774,84	33	6 645 017,84
1.2 Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów-Przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmiana ich przeznaczenia	9	1 505 426,00	6	1 206 993,00
2.2 Odbudowa i modernizacja floty rybackiej	9	1 013 952,80		
3.2 Chów i hodowla ryb	42	14 692 740,42	16	1 466 568,00
3.3 Rybacka infrastruktura portowa	2	5 884 565,00	2	5 884 565,00
3.4 Przetwórstwo i rynek rybny	25	3 484 782,80	8	917 432,00
3.5 Rybołówstwo śródlądowe	12	351 110,69	11	321 635,00
4.1 Rybołówstwo przybrzeżne	16	4 520 920,80		

4.2 Działania społeczno-ekonomiczne	61	2 708 344,03	58	2 483 114,00
4.3 Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty rybne	4	3 467 570,00	4	3 467 570,00
4.6 Działania innowacyjne	10	15 560 254,39	5	6 579 360,00
Razem	216	58 000 902,74	139	28 252 482,84

III. PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Wykaz działań w ramach PROW za rok 2005/2006 – wg danych ARiMR – stan na dzień 31.07.2007r.

Lp.	Nazwa działania	Ilość wniosków	Wnioskowana kwota w (PLN)	Ilość wydanych decyzji
1.	Renty strukturalne	1966 ^a	3 357 523,06 ^a	1 875
2.	Zalesianie gruntów rolnych – kampania 2005	437	20 439 027,80 ^e	364
3.	Zalesianie gruntów rolnych – kampania 2006	530	32 153 821,70 ^e	495
4.	Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów Unii Europejskiej	4417 ^f	185 147 080,43 ^b	4 361
5.	Wspieranie gospodarstw niskotowarowych	1534	1250 EUR x 1534 wnioski ^b	1 469
5A.	Wspieranie gospodarstw niskotowarowych ^c	1295	1250 EUR x 1295 wnioski ^b	1 232
6.	Wspieranie grup producentów rolnych	3 ^h	768 593,00 ⁱ	3 ^j
7.	Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt	2 576^g	64 823 011,06	4 022
a.	Rolnictwo zrównoważone S01-wnioski złożone do 15.06.05r.	143	946 863,84	143
	Rolnictwo zrównoważone S01-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05r.	85	456 977,44	85
	Rolnictwo zrównoważone S01-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	154	961 432,70	153
	Rolnictwo zrównoważone S01-wnioski złożone w 2006r.	79	332 363,81	77

	po raz pierwszy			
b.	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski kontynuacyjne od 01.03.05 do 30.04.05	214	4 070 504,57	213
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone do 15.06.05	215	3 748 872,19	215
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	125	2 606 019,89	124
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone w 2006r. (II i III rok realizacji)	421	8 239 309,10	415
	Rolnictwo ekologiczne SO2-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	178	3 310 217,05	177
c.	Utrzymanie łąk ekstensywnych PO1-wnioski złożone do 15.06.05r.	72	1 496 979,46	72
	Utrzymanie łąk ekstensywnych P01-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	45	523 582,22	44
	Utrzymanie łąk ekstensywnych P01-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006 r.	81	1 623 494,90	78
	Utrzymanie łąk ekstensywnych P01-wnioski złożone w 2006 r. po raz pierwszy	68	400 212,44	68
d.	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone do 15.06.05	9	43 120,80	9
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	7	20 756,00	7
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	16	208 652,80	13
	Utrzymanie pastwisk ekstensywnych P02-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	25	920867,20	22
e.	Ochrona gleb i wód KO1wnioski złożone do 15.06.05	429	7 793 304,26	427
	Ochrona gleb i wód KO1-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	656	10 476 282,40	641

	Ochrona gleb i wód KO1-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	427	8 466 305,28	424
	Ochrona gleb i wód KO1-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	570	8 027 457,11	563
f.	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone do 15.06.05	4	2 279,00	4
	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	0	0,00	0
	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	4	1 755,60	4
	Tworzenie stref buforowych K02-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	1	1 274,08	1
g.	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone do 15.06.05	20	434 270,00	19
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone od 01.08.05 do 31.12.05	2	36 010,00	2
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski kontynuacyjne złożone w 2006r.	20	476 501,00	18
	Zachowanie lokalnych ras zwierząt gospodarskich GO1-wnioski złożone w 2006r. po raz pierwszy	6	26 620,00	5
8.	Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)-kampania 2005	30 429	92 706 226,52	30 420
8A	Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)-kampania 2006	31 104	95 732 871,37	31 064

^a dotyczy wniosków złożonych zarówno w 2004, 2005, jak i w 2006 roku

^b Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 1794/2005 r. z dnia 28 października 2005r. ustalające kursy wymiany mające zastosowanie w roku 2005 dla niektórych rodzajów pomocy bezpośredniej oraz środków o charakterze strukturalnym lub środowiskowym, kurs EURO dla Działania 2 PROW – Wspieranie gospodarstw niskotowarowych wynosi 4,14339 zł

- od dnia 18.01.2006 roku obowiązuje kurs wymiany w 2006 roku dla działań PROW: Dostosowanie do standardów UE, Wspieranie gospodarstw niskotowarowych, Wspieranie grup producentów rolnych, według którego 1 EURO=3,85493.

^c wnioski złożone w terminie 06-16 listopada 2006 r.

^d wnioskowana powierzchnia w ha

^e kwota na wydanych decyzjach

^f wnioski złożone w terminie do dnia 14 marca 2005 roku

^g Ilość złożonych wniosków nie będzie zgadzać się z ilością pakietów, gdyż w ramach złożenia 1-go wniosku można realizować maksymalnie 3 pakiety.

Ilość wniosków złożonych w BP od 2004-2006 r. w ramach działania 4 PROW to ilość beneficjentów, którzy przystąpili w latach 2004-2006 do PROGRAMU ROLNOŚRODOWISKOWEGO/ nie uwzględnia wniosków wycofanych/pozostawionych bez rozpoznania.

^h wnioski o przyznanie pomocy

ⁱ kwota na decyzjach o przyznaniu płatności

^j wydane decyzje o przyznaniu pomocy

3. Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych na dzień 3.08.2007 r.

	Płatności bezpośrednie do gruntów rolnych	Płatności z tytułu ONW
Liczba rolników ubiegających się o płatności w kampanii 2006	44 076	31 103
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub o odmowie przyznania płatności, które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2006	44 064	31 050
Kwota naliczonych płatności znajdujących się na decyzjach, które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2006	553 464 534,00 zł	95 735 690,62 zł

V. AKTUALNOŚCI

1. Programy dla gmin

Wodociągi, kanalizacja oraz poprawa atrakcyjności turystycznej to tylko niektóre z celów, jakie będą finansowane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-13. Gminy już mogą przygotowywać projekty a nowe działania ruszą najprawdopodobniej na pod koniec roku.

Urzędy gmin będą mogły ubiegać się o zwrot 75% kosztów inwestycji z dwóch programów pomocowych. Pierwszy ma zapewnić poprawę warunków życia na wsi. Jest to budowa i modernizacja wodociągów, kanalizacji, zagospodarowanie odpadów komunalnych oraz wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych.

Drugi program to tak zwana odnowa wsi. A dokładnie chodzi o poprawę wizerunku gminy. Może to być remont zabytków lub budowa nowych obiektów na przykład sportowych.

Natomiast w PROWIE nie jest przewidziane wsparcie na budowę dróg gminnych. Tego można się spodziewać w regionalnych programach operacyjnych. Wnioski na działania skierowane do samorządów będą przyjmowały i rozpatrywały urzędy marszałkowskie.

2. Koniec ODR-ów

Nowy sposób finansowania i tym samym groźba upadłości. Takie zmiany w funkcjonowaniu Ośrodków Doradztwa Rolniczego wprowadza przygotowywana właśnie ustawa. Resort Rolnictwa oraz samorząd rolniczy mówią zdecydowane nie, i wyjdaje się, że przyszłość ODR-ów nie jest jeszcze przesądzona.

Chodzi o projekt ustawy o finansach publicznych. W myśl przepisów proponowanych przez resort finansów, Ośrodki Doradztwa Rolniczego zostaną przekształcone w jednostki budżetowe. To pozbawi je dodatkowych źródeł finansowania, w tym funduszy unijnych. Izby Rolnicze, zapowiadają, walkę o zmianę przepisów.

Odcięcie ODR-ów od unijnych pieniędzy przewidzianych choćby w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich, spowoduje upadłość wielu z nich. To narazi rolników na dodatkowe koszty, związane z pojawieniem się w to miejsce prywatnego doradztwa.

Obecnie w doradztwie rolniczym zatrudnionych jest około 4,5 tysiąca pracowników. Blisko połowa rocznego budżetu ODR-ów pochodzi z wypracowanych przez nie środków. Projekt ustawy zmieniający zasady finansowania, jest już w Sejmie. Prace nad nim rozpoczną się we wrześniu.

3. Renty na finiszu

Czy znowu będzie więcej chętnych niż pieniędzy? Program rent strukturalnych mimo tego, że bardzo krytykowany cieszy się ogromną popularnością. Wszystko wskazuje na to, że wnioski na ten rok będą przyjmowane tylko do końca miesiąca.

Do tej pory ponad 6 tysięcy rolników zdecydowało się ubiegać o renty strukturalne. Nie wszyscy jednak mogą z tego programu skorzystać.

Nowa renta strukturalna mimo, że dużo niższa od poprzedniej i tak jest korzystniejsza od tej z KRUSU. Według pracowników powiatowych biur Agencji Restrukturyzacji zainteresowanie programem nie jest tak duże jak trzy lata temu. A

przyczyny tego są dwie: niższa kwota i warunki, które musi spełnić przejmujący. Poza tym osoba przejmująca musi mieć wykształcenie zawodowe rolnicze, aby móc przejąć to gospodarstwo jeśli ma inne wykształcenie to musi opłacać 5 lat KRUS. Wniosków jednak systematycznie przybywa. Jeżeli tempo składania dokumentów utrzyma się na takim samym poziomie to niedługo Agencja ogłosi zamknięcie programu na ten rok. Rolnicy mogą jednak spać spokojnie. Ci, którym nie udało się złożyć dokumentów będą mieli taką szansę w następnym roku. Na razie jednak nie wiadomo dokładnie, kiedy ruszy kolejny nabór.

Problem w tym, że każdy miesiąc czekania to dla rolników strata. Bo nowe świadczenia będą im wypłacane tylko do 65 urodzin, a nie przez 10 lat, jak jest w przypadku tych, którym udało się skorzystać z programu jeszcze na starych zasadach.

4. Cukrowe rezygnacje

Polscy rolnicy coraz częściej mówią o rezygnacji z uprawy buraków cukrowych. Plantatorzy liczą na unijne rekompensaty w zamian za oddanie limitów produkcji. Ich sytuacje pogarsza spadająca opłacalność.

Po wejściu Polski do Unii Europejskiej produkcja buraków cukrowych stała się wyjątkowo opłacalna. Ale na krótko. Wszystko zmieniła reforma unijnego rynku. Gwarantowane ceny skupu stopniowo spadają, a koncerny zostały zmuszone do zamykania kolejnych zakładów. Poza tym ciągle spada opłacalność produkcji. Większość rolników coraz częściej mówi, że to ostatni sezon, w którym uprawiają buraki. Przyczynia się do tego sama Bruksela, która administracyjnie ogranicza produkcję zabierając limity.

5. Wnioski o renty strukturalne

Do dnia 14 sierpnia 2007 roku ARiMR przyjęła 7014 wniosków o renty strukturalne.

7014 wniosków złożyli w biurach powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa rolnicy, którzy ubiegają się o przyznanie renty strukturalnej. Agencja przyjmuje wnioski na renty strukturalne od 25 czerwca br.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi przewiduje, że termin składania wniosków o przyznanie renty strukturalnej w danym roku upływa z końcem dnia roboczego następującego po dniu, w którym liczba wniosków osiągnie 7560. ARiMR ponownie będzie przyjmowała wnioski o renty strukturalne w 2008 roku.

W budżecie PROW na lata 2007 - 2013 przewidziano na to działanie ponad 2,18 mld euro (z czego 1,64 mld euro pochodzi z budżetu wspólnotowego, a ponad 0,5 mld euro z budżetu krajowego). ARiMR jest agencją płatniczą UE dla PROW 2007 – 2013.

6. Czynsz w górę, ceny gruntów stabilne

Jak wynika z najnowszych danych średnia cena transakcyjna nieruchomości rolnych z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w II kwartale 2007 roku wyniosła 9 174 za 1 ha i była wyższa od analogicznej ceny w I kwartale br. o 197 zł (tj. o 2%). Wzrost średniej ceny nastąpił w grupach obszarowych do 1 ha (ponad 15 500 zł/ha), między 1 a 10 ha (ponad 10 tys. zł/ha) oraz w przedziale między 100 a 300 ha (9 400 zł/ha). Natomiast spadek cen odnotowano w przypadku nieruchomości od 10 do 100 ha i powyżej 300 ha.

Agencja najdrożej sprzedawała grunty rolne w województwach – wielkopolskim, śląskim, małopolskim – powyżej 13 tys. zł za 1 ha, a najtaniej w województwach – lubelskim (6700 zł/ha), podkarpackim (7500 zł/ha) i podlaskim (7600 zł/ha).

W omawianym okresie wydzierżawiono około 27 tys. ha. Nadal utrzymuje się tendencja wzrostowa w odniesieniu do czynszu dzierżawnego w nowo zawieranych umowach. W II kwartale wyniósł on równowartość 6,2 dt pszenicy za 1 ha (wzrost o prawie 13 %), wobec 5,5 dt w I kwartale 2007 r. oraz przeciętnej, rocznej 4,0 dt dla roku 2006. Po drastycznym wzroście cen w roku ubiegłym, obecnie obserwujemy dynamiczny wzrost czynszu dzierżawnego, szczególnie w województwie podlaskim, gdzie niezagospodarowanych gruntów jest bardzo mało, a popyt wśród rolników bardzo duży. W pierwszym półroczu 2007 roku Agencja sprzedała 57 tys. ha. gruntów. Półroczny plan sprzedaży został wykonany w 112,2%.

W Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa nadal znajduje się ok. 2 mln 500 tys. ha, w tym prawie 1 mln 900 tys. ha pozostaje w dzierżawie, natomiast do rozdysponowania jest 350 tys. ha, najwięcej w województwach: zachodnio-pomorskim, warmińsko-mazurskim, dolnośląskim, lubuskim, i pomorskim. Natomiast bardzo mało państwowych nieruchomości rolnych znajduje się na terenie województw: małopolskiego, kujawsko-pomorskiego, opolskiego i podlaskiego.

7. Odszkodowanie za gradobicie

Rolnicy z województwa warmińsko-mazurskiego, poszkodowani przez lipcowe gradobicie mogą ubiegać się o wsparcie finansowe. Jak zapowiada resort rolnictwa, taka pomoc jest już wypłacana. Środki pochodzą z Funduszu Składkowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Największe straty gradobicie wyrządziło w trzech gminach województwa: Bartoszycach, Górowie Iławieckim i Sępopolu. Zniszczone zostały niemal całkowicie uprawy rzepaku, kukurydzy i innych zbóż. Mocno ucierpiały też ziemniaki, a nawet trawa. Razem około 7 tysięcy hektarów. Większość rolników nie była ubezpieczona. Najbardziej poszkodowani otrzymają po 4 tysiące złotych. Rolnicy z mniejszymi stratami odpowiednio po 2 i 3 tysiące.

Poza tym w najbliższych dniach do Elewatora w Bartoszycach, dostarczone zostaną też nasiona zbóż ozimych, pochodzących ze spółek Agencji Nieruchomości Rolnych. Tuż po oszacowaniu strat przez wojewodę uruchomione zostaną kredyty preferencyjne. Ich uzyskanie nie będzie wymagało udziału własnego rolnika. Dzieci z poszkodowanych gmin wyjadą na darmowe kolonie. Jak zapowiada resort rolnictwa, całkowita pomoc realizowana będzie przez najbliższy rok.

8. Zboże nadal w górę

Zboże wciąż drożeje. To cieszy rolników. Ci, którzy mogą przetrzymują ziarno w oczekiwaniu na jeszcze wyższe ceny. I wszystko wskazuje na to, że się nie przeliczą. Mało tego, przyszły sezon pod tym względem zapowiada się podobnie.

Niedobór zbóż w Europie spowodował masowy wykup polskiego ziarna. Spore partie sprzedawane są teraz na Węgry, Słowację i do Czech – czyli do krajów, które zwykle eksportowały ziarno do Polski. Pszenica konsumpcyjna kosztuje już nawet po 700 złotych za tonę. Jak przekonują analitycy, będzie jeszcze drożej. Wzrost uzależniony jest od tendencji światowych. Obecnie na giełdach w Niemczech czy Węgrzech, ceny na giełdach długoterminowych, kształtowane są na poziomie 850 złotych za tonę. Sądzymy, że podobne ceny będą obowiązywać także i w Polsce.

I na tym koniec - twierdzi resort rolnictwa, bo na rynkach Europejskich są pierwsze oznaki zatrzymania szarżujących cen.

Jednak znacznego spadku wysokich cen nikt nie przewiduje. A to z dwóch powodów. Po pierwsze produkcja zbóż w Europie wciąż jest niewielka w stosunku do potrzeb, a po drugie, tegoroczny popyt na ziarno skutecznie obniży przyszłoroczne zapasy. Dlatego nadchodzący sezon powinien rozpocząć się korzystnymi dla rolników cenami. To będzie kolejny rok producenta, bo z braku zapasów ceny te już na pewno nie spadną do poziomu 350 złotych za tonę, jak miało to miejsce w przeszłości.

Swój udział w kształtowaniu cen w Polsce mają też sami rolnicy. Zdaniem Izby Zbożowo-Paszowej, duzi producenci decydują się na przetrzymanie ziarna w oczekiwaniu na kolejne podwyżki. Sprzedają zainteresowani są wyłącznie ci, którzy nie mają możliwości przechowania ziarna.

9. Opóźnione dopłaty

Agencja ma opóźnienia w przygotowaniu wniosków o dopłaty bezpośrednie za 2007 rok. Prace kontrolne polegające na merytorycznym sprawdzeniu wniosków zaawansowane są dopiero w 20 %.

Powodem jest mała przepustowość łączy teleinformatycznych jak również wprowadzenie nowych danych dotyczących dopłat paszowych i energetycznych oraz ONW. Nowe kierownictwo resortu rolnictwa twierdzi, że na te opóźnienia mają wpływ także zmiany kadrowe w Agencji. Tak na szczeblach regionalnych i w oddziałach. W ciągu dwóch lat w oddziałach wymieniono 25 dyrektorów i 24 zastępców. Średnio dwa razy wymienieni zostali dyrektorzy wojewódzcy, zwolniono 36 zastępców. Wzrosło też znacznie zatrudnienie w Agencji. Jak oceniono – nowe kadry nie są najlepiej przygotowane do pracy w tej instytucji. A wiele ważnych decyzji podejmowano bez konsultacji z Ministerstwem Rolnictwa. Zmiany merytoryczne w dopłatach bezpośrednich (wprowadzenie dopłat zwierzęcych i energetycznych, zmiany w ONW) znane są od wielu miesięcy i był czas na przygotowanie Agencji do nowych zadań. Teraz prezes Agencji i nowe kierownictwo resortu obiecują, że szybko opanują panujący w Agencji bałagan i że nie będzie już marnowania czasu i pieniędzy podatników.

10. Premia dla młodych

Nie wiadomo jeszcze kiedy dokładnie ruszy nabór wniosków, ale wiadomo już kto będzie mógł ubiegać się o 50 tysięcy premii. Program wsparcia dla młodych rolników to kolejne działanie na które rolnicy czekają z ogromną niecierpliwością.

Do tej pory o pieniądze z nowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-13 mogą ubiegać się rolnicy, którzy chcą przekazać ziemię w zamian za rentę strukturalną lub zalesić grunty rolne. Agencja Restrukturyzacji przyjmuje także wnioski o wsparcie dla grup producenckich. W kolejce czekają następne programy.

Pierwszy program, który wejdzie jesienią to jest program wspierania młodego rolnika. Tutaj jest to program przewidziany dla rolników, którzy przejmują gospodarstwa nie wcześniej niż 18 miesięcy do tyłu. O premię będą mogli ubiegać się osoby, które nie ukończyły jeszcze 40 lat. Ważne jest także spełnienie wymogu co do wielkości przejmowanego gospodarstwa. 1 hektar wystarczy już tylko wtedy gdy grunty trafiły do rolnika w drodze spadku. Ci którzy przejmują lub kupują ziemię muszą mieć gospodarstwo o powierzchni równej co najmniej średniej wojewódzkiej ale nie większej niż 300 hektarów. Z dotacji trzeba się będzie rozliczyć. 1/3 kwoty

rolnik może przeznaczyć na własne potrzeby a wydanie pozostałych pieniędzy trzeba udokumentować fakturami. Trzeba spełnić drugi dość istotny warunek czyli 5 lat prowadzić gospodarstwo ale 3 lata z tych 5 musi być prowadzone gospodarstwo tylko i wyłącznie a więc rolnik taki musi być ubezpieczony w KRUSIE na mocy ustawy.

Do rozdysponowania na premie dla młodych rolników jest 420 milionów euro . To powinno wystarczyć dla ponad 30 tysięcy rolników.

11. „Nie” dla kwot

Polskie firmy żądają jak najszybszego zniesienia kwotowania produkcji mleka. Bruksela tego nie wyklucza, ale na ostateczną decyzję trzeba będzie jeszcze poczekać.

Obecny system kwotowania produkcji mleka formalnie ma funkcjonować do 1 kwietnia 2015 roku. Dla polskich przedsiębiorców to najgorszy z możliwych scenariuszy. Niski narodowy limit powoduje, że możliwości rozwoju branży są znacznie ograniczone. Zamiast zwiększać produkcję i eksport płacimy kary za przekraczanie kwot.

Komisja Europejska nie wyklucza poluzowanie mlecznego rygoru, ale najwcześniej za dwa lata. Unijna komisarz ds. rolnictwa Mariann Fischer Boel chce, aby przed 2015 rokiem zezwolić krajom członkowskim na stopniowe podnoszenie limitów narodowych. Polskie firmy już teraz powinny rozpocząć w Komisji Europejskiej lobbing, aby decyzje zapadały jak najszybciej.

Polscy rolnicy w zeszłym roku zapłacili 64 miliony euro kar za przekroczenie narodowego limitu produkcji.

12. Zbiór zbóż prawie zakończony

W województwach południowych i południowo-wschodnich tj. małopolskim, opolskim, podkarpackim, śląskim, świętokrzyskim, lubelskim i dolnośląskim zebrano już ponad 90 % zbóż. W województwach północnych i północno-zachodnich z uwagi na częste i dość intensywne opady deszczu zaawansowanie żniw jest niższe i kształtuje się na poziomie 16-43%. Najbardziej zaawansowane są zbiory jęczmienia, który w większości województw został zebrany z pól. Wysokie jest również zaawansowanie zbiorów pszenicy ozimej i żyta. Skup zbóż w województwach lubelskim, podlaskim i podkarpackim jest o 20 – 40 % wyższy od skupu notowanego w analogicznym okresie roku ubiegłego. W województwach północnych i zachodnich, gdzie zaawansowanie zbiorów zbóż jest niewielkie, skup jest o 40 -60 % niższy od ubiegłorocznego.

Sytuacja cenowa na krajowym rynku zbóż kształtuje się pod wpływem wysokich cen zbóż na rynku UE i światowym. W okresie od 6 do 12 sierpnia średnio w Polsce przedsiębiorcy płacili za:

- pszenicę konsumpcyjną 643 zł/t,
- pszenicę paszową 584 zł/t,
- żyto konsumpcyjne 530 zł/t,
- jęczmień konsumpcyjny 552 zł/t,
- kukurydzę 657 zł/t.

W zależności od rodzaju zboża ceny w porównaniu z tygodniem poprzednim wzrosły od 0,5% w przypadku jęczmienia, do 8,6% w przypadku pszenicy konsumpcyjnej i 8,8% kukurydzy.

W ostatnim okresie odnotowuje się zmniejszanie różnicy cenowej pomiędzy rynkiem krajowym a rynkami krajów sąsiednich, co będzie przyczyniać się do ograniczania popytu na zboże krajowe ze strony importerów. Biorąc pod uwagę, że we wspólnocie zużywanych jest

około 267 mln ton zbóż, tegoroczne zbiory na poziomie 266 mln ton zaspokoją zapotrzebowanie Wspólnoty. Wysoki poziom cen pszenicy na rynku światowym wynika ze wzmożonego popytu, szczególnie na zboża konsumpcyjne, zgłaszanego przez kraje Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu oraz ograniczenia podaży wysokiej jakości zbóż konsumpcyjnych u dużych światowych eksporterów z uwagi na niekorzystne warunki pogodowe podczas zniw. W przypadku zbóż paszowych z uwagi na spodziewany wzrost ich zbiorów w porównaniu z rokiem ubiegłym o 6,8 %, a w porównaniu z średnią z ostatnich pięciu lat o 9,2 %, ceny na rynku światowym w ostatnim tygodniu były stabilne.

13. SPO „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006” nadal oferuje pomoc

Na przestrzeni ostatniego półrocza nastąpiła weryfikacja zadań w stosunku do wstępnych zamierzeń Sektorowego Programu Operacyjnego. Część działań została zamknięta ze względu na osiągnięcie celów programu bądź wygaśnięcie prawnych możliwości wykorzystania pomocy. Procedury zostały uproszczone. Część zadań jest nadal realizowana.

Na Sektorowy Program Operacyjny „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006” składa się 17 działań. ARiMR wdraża obecnie jeszcze 6 z nich (można składać w ramach tych działań wnioski o dofinansowanie). W sumie na SPO Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006” przewidziano 1 070 887 823 zł. ARiMR zawarła ogółem ponad 3046 umów na kwotę ponad 876,5 mln zł. Dotychczas wypłacono beneficjentom 433,2 mln zł. Pozostała kwota 443,3 mln zł będzie wypłacona do października 2008 roku. W tym okresie zostaną zakończone duże projekty inwestycyjne o długim cyklu realizacji.

14. Realny termin dla PROW

Realny termin to październik a nie, jak wcześniej zakładano, wrzesień. Rolnicy, którzy czekają na uruchomienie kolejnych działań z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-13 muszą na razie uzbroić się w cierpliwość. Wszystko teraz w rękach Agencji Restrukturyzacji.

Premia dla młodych rolników, modernizacja gospodarstw rolnych, różnicowanie działalności oraz wsparcie przetwórstwa rolno-spożywczego to programy, które ruszą jesienią. Warunek jest tylko jeden, zanim rozpocznie się nabór wniosków Agencja Restrukturyzacji musi uzyskać akredytację ministra finansów. Nie wszyscy rolnicy jednak będą mogli składać wnioski. Powód ci, którzy korzystali już z dofinansowania na inwestycje przez jakiś czas drogę do wsparcia na modernizację gospodarstw rolnych mają zamkniętą. Okres karencji, o którym tutaj mówimy, czyli karencji dwuletniej, jeśli ktoś skorzystał z dotacji w wysokości przekraczającej 200 tysięcy i karencji rocznej, jeśli ktoś skorzystał z dotacji przekraczającej 100 tysięcy złotych dotyczy tylko i wyłącznie działania modernizacja gospodarstw rolnych. Takie rozwiązanie zdaniem rolników zamiast przyspieszyć rozwój gospodarstw opóźni go.

15. Opóźnienia w rekompensatach

Czasu coraz mniej, a tymczasem rząd opóźnia decyzję w sprawie wykupywania kwot mlecznych od rolników. A będzie o co walczyć, gdyż rekompensaty będą atrakcyjniejsze niż ceny kwot na wolnym rynku. Do wzięcia jest 20 milionów złotych.

Rekompensaty będą szansą dla tych rolników, których kwota indywidualna nie jest większa niż 20 tysięcy kilogramów. Jeżeli zrzekną się limitu oraz zobowiążą do chowu określonej liczby zwierząt gospodarskich mogą liczyć na dotacje.

To co Agencja Rynku Rolnego skupi będzie potem rozdysponowane między tych gospodarzy, którzy chcą dalej rozwijać hodowlę bydła mlecznego.

Stawki rekompensat będą uzależnione od województwa. I tak na największe prawie półtora złotych dotacje za każdy litr limitu mogą liczyć rolnicy z województwa podlaskiego. Na najmniejsze ledwie przekraczające złotówkę mieszkańcy podkarpackiego. Chętni powinni móc składać wnioski już od pierwszego września problem w tym, że stosowane rozporządzenie jeszcze nie zostało zatwierdzone przez Radę Ministrów.

Wątpliwości dotyczą wysokości rekompensat oraz sposobu rozdysponowania mlecznych limitów, które rząd kupi od rolników. Pomysły są dwa. Dodatkowy limit powinien być rozprowadzony między rolników w całym kraju lub tylko w województwie, w którym rolnicy go sprzedali.

16. Dopłaty – jak jest naprawdę?

Zamiast grubych milionów niewielkie kwoty. Teraz wiadomo ile pieniędzy dostają z Unii Europejskiej polscy rolnicy oraz na co wydają unijne dotacje.

To ile dopłat bezpośrednich otrzymują rolnicy od początku wywoływało emocje. Mówiło się o wielkich kwotach, które co miesiąc zasilają konta gospodarzy. Jednak prawda jest zupełnie inna. Największa dopłata to około 500 złotych do hektara. I to rocznie, a nie miesięcznie. Biorąc pod uwagę, że średnia wielkość gospodarstwa w naszym kraju to 10 hektarów łatwo policzyć, że przeciętny polski rolnik z unijnego budżetu dostaje około 5 tysięcy złotych. A na co rolnicy wydają unijne dotacje? Badania pokazują, że zdecydowana większość rolników unijne dotacje wydaje na zakup środków do produkcji. 15% z nich zainwestowało w maszyny rolnicze, a 17% przeprowadziło modernizację budynków gospodarskich.

17. Leśne opóźnienie

Agencja Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa zalega z wypłatą premii pielęgnacyjnych i zalesieniowych.

42 tysiące hektarów nowego lasu posadzone przez blisko 11 tysięcy rolników. Tak najkrócej można podsumować program zalesiania gruntów rolnych na lata 2004-2006.

Rolnikom którzy skorzystali ze wsparcia przysługują trzy rodzaje płatności. Pierwsza to tak zwane wsparcie na zalesianie wypłacana zaraz po zasadzeniu drzewek. Przez 5 kolejnych lat rolnicy powinni dostawać premie pielęgnacyjne a przez 20 zalesieniowe. W tym roku pieniądze nie trafiły jednak na czas. Pieniądze nie wpłynęły bo ich na razie nie ma. Okazuje się że w programie przyjęto więcej wniosków niż było pieniędzy do rozdysponowania. Nie ma jednak obaw. Wolne środki są w działaniu rolnośrodowiskowym, ale aby je przesunąć potrzebna jest zgoda tak zwanego komitetu zarządzającego w skład którego wchodzi przedstawiciele różnych organizacji. Agencja jest jednak dobrej myśli. Sprawa powinna się wyjaśnić w ciągu kilku tygodni. Kolejne płatności i kolejne decyzje w tej sprawie będą podejmowane między 15 a 20 września i wtedy będzie można przystąpić do konstruowania kolejnych list płatności i te środki przekazać na rachunki bankowe. Agencja Restrukturyzacji mogła w terminie wypłacić pieniądze zaledwie 1/5 rolników. Pozostali nie mają innego wyjścia muszą cierpliwie czekać.

18. Genetyczne zmiany

Wcześniej Izba Zbożowo-Paszowa, teraz cała branża drobiarska, hodowcy i przetwórcy chcą zaskarżyć ustawę o paszach do Trybunału Konstytucyjnego. Chodzi o przepisy zakazujące stosowania roślin genetycznie modyfikowanych w karmieniu zwierząt. Zdaniem branży drobiarskiej to podniesie koszty produkcji i zmniejszy konkurencyjność naszych zakładów.

Determinacja branży jest coraz większa, bo i czasu coraz mniej - twierdzą jej przedstawiciele. Niekorzystne przepisy zaczną obowiązywać od sierpnia przyszłego roku. Do tego czasu hodowcy i właściciele zakładów drobiarskich będą się domagać od rządu, zmiany ich zdaniem, fatalnej w skutkach ustawy. Napisana ustawa jest bowiem niezgodna z prawodawstwem unijnym, które zezwala na swobodny obrót materiałem genetycznie modyfikowanym. A to oznacza, że jakiegokolwiek decyzje ograniczające handel paszami z udziałem soi transgenicznej, narażą polski rząd na unijne restrykcje.

19. ANR dla PGR

Nawet ćwierć miliarda złotych rocznie ma trafiać na popegeerowskie tereny w całej Polsce. Pieniądze będą wydane na budowę infrastruktury oraz kształcenie dzieci i młodzieży. Problem w tym, że inicjatywa posłów jest delikatnie mówią spóźniona i nie ma większych szans na realizację.

W tej sprawie parlamentarzyści wszystkich opcji politycznych są zgodni – mieszkańcom terenów po byłych PGR-ach trzeba pomóc. Pieniądze od 200 do 250 milionów złotych miałyby pochodzić z dochodów Agencji Nieruchomości Rolnych. Ta rządowa Agencja sprzedaje lub dzierżawi grunty po byłych PGR-ach. Pieniądze miałyby służyć między innymi budowie infrastruktury wiejskiej oraz pomocy socjalnej dla pracowników byłych Państwowych Gospodarstw Rolnych. Na stypendia mogłyby liczyć dzieci i młodzież. W sejmowej komisji rolnictwa, gdzie narodził się pomysł właściwie trudno znaleźć przeciwnika powołania do życia takiego funduszu pomocy. Posłowie jeżeli w czymś się nie zgadzają to tylko w szczegółach technicznych. Problem w tym, że mimo tego ponad politycznego porozumienia posłom odpowiedniej ustawy nie uda się uchwalić przed zapowiadaniem rozwiązaniem Sejmu. Cała nadzieja w tym, że inicjatywę podejmą parlamentarzyści następnej kadencji.

20. Mleczny boom

Polskie zakłady mleczarskie coraz więcej zarabiają na eksporcie. A wszystko dzięki Brukseli, która skutecznie zachęcała do ograniczenia produkcji mleka w Unii Europejskiej.

Komisja Europejska będąca pod naciskiem Światowej Organizacji Handlu od dłuższego czasu ogranicza unijną interwencje na rynkach rolnych. W przypadku sektora mlecznego stopniowo likwidowano skup nadwyżek, a potem dotowanie eksportu. Z tego ostatniego masowo korzystały także nasze firmy. Zostały zrealizowane bardzo wysokie dopłaty rzędu nawet do 36mln. Zł., one były najwyższe w roku 2005. Oczywiście później systematycznie te dopłaty spadały. Na efekty tej polityki nie trzeba było długo czekać. Wiele unijnych przedsiębiorstw głównie z Europy Zachodniej – zgodnie z planem Brukseli – ograniczyło produkcję. Teraz gorzko tego żałuje, bo w tym roku na światowym rynku zaczęła się wyjątkowo koniunktura.

Ponieważ firmy ze starej Unii nie są w stanie zaspokoić zapotrzebowania światowego rynku otworzyło to ogromne możliwości przed polskimi mleczarniami. Te skrzętnie wykorzystują swoje pięć minut. Ceny mleka w proszku w ciągu roku skoczyły dwukrotnie. Naszym drugim hitem eksportowym stało się teraz masło.

21. Renty bis

Zainteresowanie programem było tak duże że trzeba uruchomić dodatkowy nabór wniosków. Rolnicy, którzy nie zdążyli złożyć wniosku o renty strukturalne będą mieli taką możliwość już za kilka tygodni. Resort rolnictwa pracuje nad zmianą przepisów w tej sprawie.

2 miliardy 200 milionów euro to kwota przeznaczona na renty strukturalne w nowym Programie Rozwoju Obszarów wiejskich. Z tego 1 miliard 400 milionów euro pójdzie na wypłatę świadczeń z poprzedniego programu. Na lata 2007-13 pozostaje około 800 milionów euro. Środki trzeba tak podzielić aby wystarczyły na siedem lat. Resort rolnictwa wyliczył, że pula na ten rok może być trochę większa. Sensowne jest aby ta alokacja środków na rok 2007 była większa w stosunku do pozostałych lat. I mniej więcej planujemy aby były to takie 2/8 a potem 6/8 na pozostałych 6 lat. O rentę strukturalną może ubiegać się rolnik który jest wpisany do ewidencji gospodarstw rolnych, ukończył 55 lat przez ostatnie 10 lat prowadził gospodarstwo a co najmniej przez 5 lat opłacał składki w KRUSIE. Ważna jest też powierzchnia przekazywanego gospodarstwa. 1 hektar wystarczy w województwach: małopolskim, podkarpackim, śląskim i świętokrzyskim w pozostałych trzeba mieć już trzy razy tyle ziemi. Grunty można przekazać następcy lub sprzedać na powiększenie jednego lub kilku innych gospodarstw. Warunek jest tylko jeden. Powiększone gospodarstwo musi mieć powierzchnie równą co najmniej średniej wojewódzkiej lub krajowej. Gospodarstwo musi być również przekazane rolnikowi zgodnie z definicją, a więc posiadającemu albo wykształcenie rolnicze albo, jeśli wykształcenia rolniczego nie ma, posiada przynajmniej staż pracy w rolnictwie. Dodatkowy nabór wniosków na renty strukturalne rozpocznie się prawdopodobnie pod koniec września. Będzie mogło z niego skorzystać około 6 tysięcy rolników.

V. INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA

1. Trzeci nabór wniosków do Odnowy wsi

Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dnia 21 sierpnia 2007 roku podjął decyzję w sprawie ogłoszenia w dniach **30 sierpnia – 28 września 2007 roku** terminu naboru wniosków o dofinansowanie realizacji projektów w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006 w zakresie działania Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego.

Wiąże się to z ogłoszonym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nowym limitem środków dostępnych do zakontraktowania w całym okresie programowania 2004-2006 oraz oszczędności powstałych po przeprowadzeniu postępowań przetargowych dla projektów realizowanych w ramach I i II naboru, województwo warmińsko-mazurskie w okresie od 16 sierpnia do 15 września 2007 roku dysponuje dodatkową ilością środków finansowych wysokości **1 396 528,00 PLN**. Wartość tych środków może ulec zmianie

ze względu na zmianę kursu euro w okresie od 16 września do października 2007 roku, ponieważ limity podawane są na okres jednego miesiąca.

2. Kolejne zarejestrowane grupy producenckie

Obecnie w kraju zarejestrowanych jest **187 grup producentów rolnych**, skupiających 18 322 członków (stan na dzień 25.06.2007r. - źródło MRiRW).

Ponadto w Polsce jest **7 uznanych organizacji producentów owoców i warzyw** (liczba członków 924 - źródło ARiMR 02.07.2007r.) oraz **73 wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw** (liczba członków 3 482 - źródło ARiMR 02.07.2007r.).

W województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowanych jest 12 grup producenckich, z czego jedna należy do uznanej Grupy Producentów Owoców i Warzyw, pozostałe to Grupy Producentów Rolnych (stan na 09.08.2007 r.). Są to:

1. **Zrzeszenie Producentów Owoców i Warzyw „Warzywa”** z siedzibą w Elblągu – rodzaj produktu – **owoce i warzywa**, ilość członków: 23;
2. **Farm – Pol Sp. z o.o.** z siedzibą w Podgórzu, gmina Młynary – rodzaj produktu: **ziarno zbóż**, ilość członków: 11;
3. **Lubawska Spółdzielnia Producentów Trzody „Lub –Tucz”** z siedzibą w Lubawie – rodzaj produktu: **trzoda chlewna żywa, mięso wieprzowe: świeże, chłodzone, mrożone**, ilość członków: 89;
4. **Agro Warmia Grupa Producentów Sp. z o.o.** z siedzibą w Podgórzu, gmina Młynary – rodzaj produktu: **nasiona roślin oleistych**, ilość członków: 6;
5. **Spółdzielnia Producentów Drobiu „Marpol”** z siedzibą w Szvarcenowie, gmina Biskupiec – rodzaj produktu: **drób żywy, mięso i jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone – gęsi i indyki**, ilość członków: 12;
6. **Grupa Producentów Rolnych „Agrol” Sp. z o.o.** z siedzibą w Płoskini – rodzaj produktu: **ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych**, ilość członków: 5;
7. **Grupa Producentów Ziarna Zbóż i Nasion Roślin Oleistych Piersele Sp. z o.o.** z siedzibą w Pierselach – rodzaj produktu: **ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych**, ilość członków: 6;
8. **Grupa Producentów Rolnych Braniewo Sp. z o.o.** z siedzibą w Radłowie – rodzaj produktu: **ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych**, ilość członków: 5;
9. **Grupa Producentów Rolnych „Hodowla Drobiu” Sp. z o.o.** z siedzibą w Piotrowcu, gmina Pieniężno – rodzaj produktu: **drób żywy, mięso i jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone – kurczaki i indyki**, ilość członków: 5;
10. **Grupa Producentów Rolnych „Piotrowiec” Sp. z o.o.** z siedzibą w Piotrowcu, gmina Pieniężno – rodzaj produktu: **ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych**, ilość członków: 5;
11. **Grupa Producentów Rolnych „Rolbuks” Sp. z o.o.** z siedzibą w Kinkajmach, gmina Bartoszyce, rodzaj produktu: **ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych**, ilość członków: 5;
12. **Olsztyneckie Zrzeszenie Producentów Warzyw i Owoców** z siedzibą w Olsztynku, rodzaj produktu: **owoce i warzywa**, ilość członków: 21;

3. Pomoc dla gospodarstw dotkniętych klęską gradobicia

Ruszyła pomoc dla gospodarstw dotkniętych stratami spowodowanymi przez lipcowe gradobicie. Najwięcej strat żywności spowodował w trzech gminach woj. warmińsko-mazurskiego: Bartoszyce, Górowo Iławeckie i Sępól. Liczba gospodarstw dotkniętych klęską gradobicia oszacowana została na poziomie **224 gospodarstw**. Powierzchnia upraw dotkniętych klęską wyniosła **5 991,37 ha**. Wielkość strat poniesionych przez rolników to około **5 046 193,2 zł**.

Zgodnie z zapewnieniami Ministra Rozwoju Wsi i Rolnictwa, ruszyła pomoc dla gospodarstw dotkniętych klęską gradobicia.

Pomoc została udzielona w następujący sposób:

- Z Funduszu Składkowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (**KRUS**), wypłacone zostały pieniądze w następujących kwotach:
 - **4 tys. złotych**, gospodarstwom, w których straty w plonach wyniosły 100%,
 - **3 tys. złotych**, gospodarstwom, w których wielkość strat kształtowała się na poziomie 75%,
 - **2 tys. złotych**, gospodarstwom, w których wielkość strat kształtowała się na poziomie 50%
- Dnia 14 sierpnia do Elewatora w Bartoszycach trafiły nasiona rzepaku, które przekazane zostały rolnikom gminy Sępól, gdzie wystąpiły straty w uprawie rzepaku. Ilość nasion odpowiada zapotrzebowaniu gminy. Do elewatora zostały także dostarczone nasiona zbóż ozimych, które pochodzą ze spółek Agencji Nieruchomości Rolnych. Do rozdysponowania na materiał siewny przeznaczona została kwota w wysokości **277 tys. zł**.
- Dnia 18 sierpnia 2007 roku, dzieci z terenów dotkniętych gradobiciem wyjechały na kolonie do Stegny Gdańskiej. Wyjazd ten koordynował Oddział Regionalny KRUS w Olsztynie. Jeszcze w tym roku zostaną także przekazane stypendia miesięczne w wysokości **100-150 zł**.
- Dnia 21 sierpnia 2007 roku, Wojewoda wystąpił do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o wyrażenie zgody na uruchomienie stosowania dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych, na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych znajdujących się na obszarach dotkniętych klęską gradobicia. Oprocentowanie zostało ustalone w wysokości **1,8% w skali roku**. Od kredytobiorcy nie jest wymagane wniesienie udziału własnego.
- Poza tym, Wojewoda wystąpił do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o przyznanie z rezerwy celowej „Kredyty i środki krajowe na przeciwdziałanie i usuwanie klęsk żywiołowych”, środków rządowych na wypłatę świadczeń z pomocy społecznej. Dnia 22 sierpnia została przyznana kwota w wysokości **1.986 tys. zł**. Pieniądze przekazano do gmin, które rozdysponują te środki na poszczególne gospodarstwa, uwzględniając indywidualną sytuację każdego rolnika.
- Ponadto rząd dał rolnikom możliwość skorzystania z ulg w czynszu dzierżawnym, umorzeń części kredytów oraz uzyskania dopłat bezpośrednich w pierwszej kolejności.
- W celu jak najprecyzyjniejszego określenia potrzeb rolników oraz logistycznego zorganizowania pomocy został powołany Zespół Koordynujący Proces Pomocowy. Przewodniczącym został **Starosta Bartoszycki**.

- Pomocy poszkodowanym rolnikom udzielił również Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na podstawie art. 18, pkt 20 ustawy dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590) oraz art.167, ust. 2, pkt 5 i art. 175 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U nr 249 poz. 2104 z póź zm.). Pomoc finansowa została udzielona w formie dotacji celowej 3 gminom w łącznej kwocie **100.000 zł** brutto, odpowiednio w kwotach:
 1. Gmina Bartoszyce – **32 500 zł** brutto
 2. Gmina Górowo Iławeckie – **14 500 zł** brutto
 3. Miasto i Gmina Sępól – **53 000 zł** brutto

4. Czysta i Piękna Zagroda – Estetyczna Wieś 2007

Trwa drugi przegląd konkursu „Czysta i Piękna Zagroda – Estetyczna Wieś 2007”. Na przełomie sierpnia i września rozpoczęły się wyjazdy studyjne w ramach konkursu „Czysta i Piękna Zagroda – Estetyczna Wieś 2007”. Oceniony zostanie na nich wkład pracy na rzecz poprawy estetyki wsi.

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa jest współorganizatorem konkursu.

Ogłoszenie oficjalnych wyników konkursu nastąpi we wrześniu br. podczas Warmińsko-Mazurskich Dożynek Wojewódzkich.

Nagrody dla najładniejszych wsi ufundował Marszałek Województwa.

Biuletyn opracowano na podstawie danych:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencji Nieruchomości Rolnych,
- Agencji Rynku Rolnego,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa,
- oraz informacji prasowych.